

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 К 036703 25 Кж
Бањалука, 8.12.2025. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Врховни суд Републике Српске у Посебном вијећу за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала, састављеном од судија, Даниеле Миловановић предсједника вијећа, Душка Бојовића и Светлане Марић чланова вијећа, уз учешће записничара Ање Давидовић, у кривичном предмету против оптуженог М. Н. због кривичног дјела - Злоупотреба службеног положаја или овлаштења из члана 315. став 2. у вези са ставом 1. Кривичног законика Републике Српске, одлучујући о жалби Републичког јавног тужилаштва - Посебног одјељења за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала и жалби браниоца оптуженог, адвоката Небојше Пантића из Бањалуке, изјављеним против пресуде Окружног суда у Бањалуци - Посебног одјељења за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала број 11 0 К 036703 24 К - п од 15.11.2024. године, у сједници вијећа, којој су присуствовали Републички јавни тужилац из Посебног одјељења за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала Горан Гламочанин, оптужени и његов бранилац, одржаној дана 8.12.2025. године, донио је

ПРЕСУДУ

Одбијају се као неосноване, жалба Републичког јавног тужилаштва - Посебног одјељења за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала и жалба браниоца оптуженог, те потврђује пресуда Окружног суда у Бањалуци - Посебног одјељења за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала број 11 0 К 036703 24 К - п од 15.11.2024. године.

Образложење

Побијаном пресудом Окружног суда у Бањалуци - Посебног одјељења за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала број 11 0 К 036703 24 К - п од 15.11.2024. године оптужени М. Н. је оглашен кривим због кривичног дјела – Злоупотреба службеног положаја или овлаштења из члана 315. став 2. у вези са ставом 1. Кривичног законика Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 64/17, 15/21, 89/21 и 73/23, у даљем тексту: КЗ РС) и осуђен на казну затвора у трајању од једне године, уз изрицање и мјере безбједности – Забране вршења дужности руководиоца у органима управе Републике Српске у трајању од двије године, почев од дана правоснажности пресуде, с тим да се вријеме проведено на

издржавању казне затвора не урачуна у вријеме трајања те мјере. На основу члана 108. став 1. и 3. Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 53/12, 91/17, 66/18 и 15/21, у даљем тексту: ЗКП РС) је усвојен имовинскоправни захтјев општећене и оптужени обавезан да Републици Српској на рачун буџета исплати износ од 12.036,56 КМ, а такође је обавезан да надокнади трошкове кривичног поступка у износу од 250 КМ, све у року од петнаест дана од правоснажности пресуде, под пријетњом принудног извршења.

Против те пресуде жалбе су благовремено изјавили, Републичко јавно тужилаштво - Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала (у даљем тексту: Тужилаштво) и бранилац оптуженог, адвокат Небојша Пантић из Бањалуке.

Тужилаштво је жалбу изјавило због одлуке о кривичној санкцији, позивом на одредбу члана 310. став 1. тачка г) ЗКП РС, с приједлогом да се жалба уважи, побијана пресуда преиначи тако да се оптуженом изрекне казна затвора у дужем временском трајању.

Бранилац оптуженог пресуду побија због свих разлога наведених у члану 310. ЗКП РС, односно због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) и става 2. тог члана, те повреде Кривичног законика и погрешно утврђеног чињеничног стања, а и одлуке о мјери безбједности и одлуке о имовинскоправном захтјеву, с приједлогом да се жалба уважи и побијана пресуда преиначи тако да се оптужени ослободи од оптужбе или да се пресуда укине и предмет врати на поновно суђење.

У одговору на жалбу Тужилаштва, бранилац оптуженог је навео да не стоји приговор те жалбе да суд није правилно цијенио олакшавајуће и отежавајуће околности на страни оптуженог, који приговор се односи на то да је погрешно као олакшавајућа околност цијењено да је прибављена имовинска корист незнатно већа од законског цензуса од 10.000 КМ за предметно кривично дјело, која чињеница по мишљењу браниоца не може да буде олакшавајућа околност јер је обухваћена бићем кривичног дјела, са чим у вези и истиче да је, на примјер предметна корист 100.000 КМ онда би се свакако корист која тек незнатно прелази имовински цензус требала сматрати олакшавајућом околности. С друге стране, у погледу отежавајућих околности бранилац је навео да Тужилаштво у жалби погрешно интерпретира изјаву оптуженог дату на главном претресу да би оптужени свакако нашао начина да заобиђе закон и избјегне кривичну одговорност како би и даље задржао у радном односу В. Е., будући да је оптужени фактички изјавио да би да је знао да чини незакониту радњу, нашао начин да на законит начин именованог и задржи у радном односу, што је битна разлика у односу на интерпретацију Тужилаштва, те се таква погрешна интерпретација Тужилаштва не може узети као отежавајућа околност. Сходно наведеном бранилац је предложио да се жалба Тужилаштва одбије као неоснована.

У сједници вијећа, одржаној у смислу одредбе члана 318. став 1. ЗКП РС, Републички јавни тужилац Горан Гламочанин је изложио жалбу Тужилаштва остајући код жалбених навода и приједлога, а бранилац оптуженог је изложио жалбу одбране, остајући код приједлога из те жалбе, као и одговора на жалбу Тужилаштва, а оптужени је подржао излагање свог браниоца, сагласивши се са жалбеним наводима и наводима из одговора на жалбу Тужилаштва.

Размотривши спис, побијану пресуду и изјављене жалбе, а и одговор на жалбу Тужилаштва, одлучено је, сходно одредби члана 320. ЗКП РС, као у изреци ове пресуде из следећих разлога:

Без основа су жалбени приговори браниоца оптуженог да су у поступку доношења побијане пресуде учињене битне повреде одредаба кривичног поступка које се односе на то да нису дати разлози о одлучној чињеници да ли је код оптуженог постојао директан умишљај за извршење кривичног дјела које му је стављено на терет, те да се суд није руководио начелом *in dubio pro geo*, јер су у побијаној пресуди дати аргументовани разлози из којих управо произилази да је оптужени био свјестан забрањености свог дјела, које је и хтио, поступајући у намјери да другом прибави корист, чиме је предметно дјело и учинио са директним умишљајем, па се до другачијег утврђења није могло доћи ни примјеном начела *in dubio pro geo* из члана 3. став 2. ЗКП РС према којем сумњу у погледу постојања чињеница које чине обиљежја кривичног дјела или од којих зависи примјена неке одредбе кривичног законодавства, суд рјешава одлуком на начин који је повољнији за оптуженог.

Наиме, како је оптуженом несумњиво било познато да је В. Е. рјешењем Владе Републике Српске од 12.8.2019. године разријешен функције директора Републичке управе (...), због подношења оставке а не због истека свог мандата, које рјешење је објављено у „Службеном гласнику Републике Српске“ дана (...).8.2019. године на истој страници на којој је и објављено рјешење о постављењу оптуженог за вршиоца дужности директора те управе, па код чињенице да је В. Е. на основу рјешења (...) од 29.7.2019. године мировао радни однос у тој банци, у коју се требао вратити у року од пет дана након престанка мандата, што такође оптуженом није било непознато, јер му је то, како је и сам навео, саопштио В. Е., па како је по налогу оптуженог и сачињено рјешење о утврђивању именованом статуса нераспоређеног државног службеника у РУ(...), са правом на плату, које рјешење је оптужени и потписао, иако је доношење таквог рјешења у искључивој надлежности Владе Републике Српске, према одредби члана 90. став 2. Закона о државним службеницима („Службени гласник Републике Српске“ број 118/08, 117/11, 37/12 и 57/16) а под условом из члана 53. став 2. тог закона према којем се такав статус може утврдити само државним службеницима који су разријешени по истеку мандата, што у конкретном није случај јер је В. Е. разријешен због подношења оставке а не истека мандата, тиме је оптужени неспорно прекорачио границе својих службених овлашћења, као вршилац дужности директора РУ(...) именованом лицу утврдивши статус нераспоређеног државног службеника, са правом на плату коју је именовани и остваривао као директор те управе, чиме му је омогућио да три мјесеца по истеку мандата прима ту плату, прибавивши му на тај начин имовинску корист на име новчаних примања по основу бруто плате, у износу од 12.036,56 КМ на штету средстава РУ(...) одобрених буџетом, како је то правилно и образложено у побијаној пресуди.

Такав закључак суда у побијаној пресуди је поткријепљен изведеним материјалним доказима, конкретно поменутих рјешењем о статусу и плати, а такође и исказима саслушаних свједока, при чему је свједок Г. Б. као начелник одјељења за правне, кадровске и опште послове у РУ(...) навела да је она рјешење о утврђивању статуса нераспоређеног државног службеника В. Е. сачинила по налогу оптуженог, који је једино могао издати такав налог, као в.д. директора РУ(...), које рјешење је и потписао. Сходно томе је без основа приговор жалбе одбране да је та свједокиња довела у заблуду оптуженог да је такво рјешење законито, а имајући у виду и исказ свједока П. С.,

помоћника директора за финансијско - рачуноводствене и правне послове у РУ(...), који је навео да је такво рјешење могло бити урађено само по налогу оптуженог као в.д. директора, јер такве одлуке када је у питању кадровска структура могу искључиво потицати од директора, а који свједок у доношењу такве одлуке и није учествовао. То се не може довести у сумњу ни тиме што је то рјешење оптужени донио први дан када је ступио на дужност у РУ(...), нити да је то учинио због потреба посла у РУ(...), будући да је оптужени био свјестан забрањености свог дјела а и његове посљедице, чије извршење дјела је и хтио, поступајући у намјери да другом прибави имовинску корист, чиме су у његовим радњама остварена сва објектива и субјективна битна обиљежја кривичног дјела за које је побијаном пресудом и оглашен кривим.

Због тога у побијаној пресуди није погрешно утврђено ни чињенично стање, у погледу чега су у образложењу побијане пресуде и дати ваљани разлози, које у свему прихвата и овај суд, сходно чему нису учињене ни повреде Кривичног законика, јер је оптужени правилно оглашен кривим због кривичног дјела – Злоупотреба службеног положаја или овлаштења из члана 315. став 2. у вези са ставом 1. КЗ РС.

Будући да је за то кривично дјело прописана казна затвора од једне до десет година, које дјело спада у коруптивна кривична дјела, па како се инкриминацијом тог дјела штити превасходно службена дужност као правно добро, то је оптуженом, цијењећи јачину угрожавања односно повреде заштићеног добра, као и ранији живот оптуженог и његове личне прилике, правилно одмјерена казна затвора у трајању од једне године, која је адекватна тежини учињеног кривичног дјела и степену угрожености заштићеног добра, тако да и одговара степену кривичне одговорности оптуженог.

При томе је оптуженом као олакшавајуће околности цијењено да је отац седморо дјеце, од којих је троје малољетно, те да раније није осуђиван због истоврсног кривичног дјела односно дјела повезаног са стицајем имовинске користи (иако је раније осуђиван због кривичног дјела – Угрожавање сигурности), па да је и протекло пет година од извршења кривичног дјела које му се ставља на терет, док отежавајућих околности на страни оптуженог суд и није нашао. Сходно томе је оптуженом, у оквиру законом запријеђене казне затвора, правилно и одмјерена казна, на шта не може утицати ни то што је суд као олакшавајућу околност цијенио да износ прибављене имовинске користи не прелази у значајном погледу мјеру потребну за постојање тог кривичног дјела, у односу на шта је у жалби Тужилаштва правилно указано да се то не може цијенити као олакшавајућа околност јер та околност чини битно обиљежје предметног кривичног дјела, управо квалификованог облика наведеног кривичног дјела.

С друге стране, без основа је приговор жалбе Тужилаштва да је пропуштено да се оптуженом као отежавајућа околност цијени његово држање након извршеног кривичног дјела, позивом на то да је оптужени на главном претресу наводно изјавио да би након свега нашао други начин да заобиђе закон и да избјегне кривичну одговорност, а што је правилно оповргнуто жалбом браниоца оптуженог истицањем да је погрешно интерпретирана та изјава оптуженог, јер је у ствари оптужени изјавио да би да је знао да чини незакониту радњу, нашао начина да на законит начин задржи у радном односу В. Е., чиме и не би заобилазио закон, него поступао на одговарајући начин не кршећи закон.

Слиједом наведеног, са изреченом казном оптуженом ће се и по мишљењу овог суда постићи сврха кажњавања, како с аспекта генералне а тако и специјалне превенције, имајући у виду друштвену осуду за учињено кривично дјело у сегменту развијања и

јачања одговорности и свијести код грађана о опасности и штетности таквих кривичних дјела, као и оправданости кажњавања и неопходности поштовања закона. Сходно томе се и жалба Тужилаштва, као и жалба браниоца оптуженог (имајући у виду да у смислу члана 322. ЗКП РС жалба због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања или због повреде Кривичног законика изјављена у корист оптуженог садржи у себи и жалбу због одлуке о кривичној санкцији) указују без основа.

Такође је суд оптуженом правилно изрекао и мјеру безбједности – Забрану вршења дужности руководиоца у органима управе Републике Српске у трајању од двије године од дана правоснажности те пресуде, будући да предметно кривично дјело (како је већ и наведено) спада у групу коруптивних кривичних дјела, због чега и постоји опасност да би поновно обављање послова руководиоца у органима управе Републике Српске могло подстицајно утицати на оптуженог да учини ново кривично дјело, злоупотребом свог позива, дјелатности или дужности, имајући у виду сам начин извршења дјела које је оптужени учинио прекорачењем својих службених овлашћења, уз прибављање другом лицу имовинске користи, па тако да се и приговори жалбе браниоца оптуженог у том смислу да о томе није дато ваљано образложење, указују без основа. Како је чланом 77. став 1. КЗ РС прописано да ће суд такву мјеру забране изрећи учиниоцу који је злоупотребио свој позив, дјелатност или дужност за извршење кривичног дјела, ако постоји опасност да ће обављањем тог позива дјелатности или дужности поново извршити кривично дјело, па иако суд у побијаној пресуди, позивајући се на члан 77. наведеног законика није тачно одредио да се то односи на став 1. тог члана (који има пет ставова), а код чињенице да се став 2. тог члана односи на дјела учињена на штету полног интегритета дјетета, а остали ставови се односе на трајање мјере безбједности, односно опозивања те мјере, те да се законом може одредити обавезно изрицање те мјере, потпуно је јасно да се изречена мјера безбједности управо односила на став 1. наведеног члана законика, а који пропуст суда и није таквог значаја да би могао утицати на правилност и законитост побијане пресуде.

Како је према члану 3. Закона о ИРБ РС („Службени гласник Републике Српске“ број 56/06, 28/13 и 63/24), оснивач те банке Република Српска, која банка и није орган управе Републике Српске, већ посебно правно лице које је у судски регистар уписано као акционарско друштво, правилно је и утврђено да је оптужени својим радњама прибавио В. Е. имовинску корист на име новчаних примања по основу бруто плате, а у износу од 12.036,56 КМ на штету средстава РУ(...) одобрених буџетом Републике Српске, па тако да је у том смислу и правилна одлука о усвајању имовинскоправног захтјева оштећене Републике Српске којом је оптужени обавезан да Републици Српској на рачун буџета исплати наведени износ, за који је и оштећен буџет Републике Српске, како је то правилно и образложено у побијаној пресуди, на које разлоге упућује и овај суд. То стога што је ИРБ РС, у коју се оптужени и требао вратити, није орган управе, већ акционарско друштво, па је доношењем рјешења о статусу нераспоређеног државног службеника В. Е. и утврђивањем његове плате која му је и исплаћена у бруто износу од 12.036,56 КМ, наступила штета за средстава РУ(...) одобрених буџетом, која управа се финансира из буџета, која средства обухватају и средства за исплату плата, при чему плате подразумијевају бруто износ, па тако да је исплатом тих средстава ван буџета у погледу доприноса (за здравствено осигурање, за осигурање од незапослености и за дјечију заштиту а и пензијско и инвалидско осигурање) проузрокована штета за средстава РУ(...) одобрених буџетом, због чега није било основа да се тај бруто износ умањује за 31% по основу доприноса који би се односили на то да би и били исплаћени да је В. Е. остварио лични доходак по основу радног односа у ИРБ РС, а нити то има утицаја на укупан износ

учињеним дјелом прибављене имовинске користи за именованог, која би према ставу одбране оптуженог, али који није прихватљив, била испод 10.000 КМ те да би то и било од утицаја на правну квалификацију учињеног кривичног дјела, што одбрана оптуженог погрешно сматра.

Из изнесених разлога, како ни остали наводи жалбе Тужилаштва а и жалбе браниоца оптуженог нису могли утицати на другачије одлучивање, жалбе се указују без основа, па их је, на основу члана 327. ЗКП РС ваљало одбити и побијану пресуду потврдити.

Записничар
Ања Давидовић

Предсједник вијећа
Даниела Миловановић

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић